

Aleksandra Anna Szymańska

"Metodologia badań w
glottodydaktyce. Wprowadzenie",
Weronika Wilczyńska, Anna
Michońska-Stadnik, Kraków 2009 :
[recenzja]

Lingwistyka Stosowana / Applied Linguistics / Angewandte Linguistik nr 4,
327-329

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

- GRUCZA S. (2008), *O nieporozumieniach w sprawie siły lingwistyki*, (w:) *Lingwistyka Stosowana/ Applied Linguistics/ Angewandte Linguistik* 1, 99-113.
- GRUCZA S. (2009), *Lingwistyka tekstu a Analiza dialogu – w sprawie nieporozumień wokół ich przedmiotowej dyferencjacji*, (w:) *Przegląd Glottodydaktyczny* 24, 7-18.
- HARWEG R. (1972), *Stilistik und Textgrammatik*, (w:) *Zeitschrift für Linguistik und Literaturwissenschaft*, 2/5, 71-81.
- HORST A. (1974), *Didaxis- und Kommunikationsaspekte textgrammatischer Modelle*, (w:) *Neusprachliche Mitteilungen* 27, 78-82, 162-171.
- LANG E. (1973), *Über einige Schwierigkeiten beim Postulieren einer „Textgrammatik“*, (w:), F. Kiefer, N. Ruwet (red.), *Generative Grammar in Europe*. Frankfurt/M., 284-314.
- MORGENTHALER, E. (1980), *Kommunikationsorientierte Textgrammatik. Ein Versuch die kommunikative Kompetenz zur Textbildung und -rezeption aus natürlichen Sprachkompetenz zu erschließen*. Düsseldorf.
- MOSKALSKAJA J. (1984), *Textgrammatik*. Leipzig.
- SCHECKER M., D. WUNDERLICH (red.) (1975), *Textgrammatik. Beiträge zum Problem der Textualität*. Tübingen.
- WEINRICH H. (1982), *Textgrammatik der französischen Sprachen*. Stuttgart.
- WEINRICH H. (1993), *Textgrammatik des Deutschen*. Hildesheim etc.
- WERLICH E. (1976), *Typologie der Texte. Entwurf eines textlinguistischen Modells zur Grundlegung einer Textgrammatik*. Heidelberg.
- WIRRER J. (red.) (1977), *Textgrammatische Konzepte und Empirie. Probleme und Perspektiven der neueren textgrammatischen Forschung II*. Hamburg.

Sambor Grucza
Uniwersytet Warszawski

Weronika WILCZYŃSKA, Anna MICHÓŃSKA-STADNIK, *Metodologia badań w glottodydaktyce. Wprowadzenie*. Avalon, Kraków, 2009, 295 s.

Książka jest przeznaczona przede wszystkim dla adeptów pracy naukowej w zakresie glottodydaktyki, choć zainteresuje również naukowców z wieloletnim stażem. Stanowi ona pokaźne źródło wiedzy dla osób przygotowujących pracę licencjacką, magisterską czy doktorską oraz różnego typu artykuły i opracowania naukowe. Z tego względu będzie przydatna dla nauczycieli języka obcego prowadzących zajęcia akademickie. Publikacja ta, to pierwsze w Polsce szeroko zakrojone wprowadzenie do metodologii badań w glottodydaktyce, szczegółowo charakteryzujące typy badań i zasady przygotowywania prac naukowych.

Metodologia badań w glottodydaktyce składa się z pięciu rozdziałów, poprzedzonych wstępem. Książkę zamyka obszerny Glosariusz, gdzie scharakteryzowano pojęcia kluczowe dla metodologii badań glottodydaktycznych. We wprowadzeniu autorki zamieściły rozważania na temat tego, czym jest nauka i wiedza naukowa, co oznacza uprawiać naukę i jak naukę można typologicznie podzielić, a także gdzie w takim podziale sytuuje się glottodydaktyka. Wprowadzenie to służy autorkom również do omówienia celów i zadań, które stawia sobie współczesna glottodydak-

tyka oraz przebiegu tworzenia się wiedzy glottodydaktycznej. Liczne przykłady, ramki, ilustracje, schematy, podsumowania i zestawienia obrazują omawiane procesy i zjawiska, co pomaga zrozumieć złożoność i zależność aspektów glottodydaktyki.

Pierwszy rozdział pracy poświęcony jest kwestiom ogólnym dotyczącym glottodydaktyki jako dziedziny. Autorki szczegółowo wyjaśniają, jak należy rozumieć proces nauczania i uczenia się języka obcego, omawiają główne pola badawcze glottodydaktyki i poddają pod dyskusję specyfikę poznawczo-metodologiczną tej nauki. Interesujące jest zestawienie nazw dziedzin pokrewnych lub mylnie traktowanych synonimicznie z nazwą *glottodydaktyka*, takich jak: *dydaktyka języków obcych*, *metodyka* czy *językoznawstwo stosowane*. Zestawienie to jest dodatkowo atrakcyjne dla neofilologów, ponieważ autorki porównują pojęcia zgodnie z ich uzusem w poszczególnych krajach, nie ograniczając się do perspektywy polskiej. Rozdział pierwszy publikacji uwypukla również relacje glottodydaktyki z naukami jej pokrewnymi, jak: psychologia czy kognitywistyka.

W drugim rozdziale Autorki opisują proces konceptualizacji przedmiotu badań. Autorki omawiają istotę procesu konceptualizacji i jego etapy. Poruszony jest również temat postawy badacza, który swój profesjonalizm wykazuje poprzez rzetelność i uczciwość poznawczą, osobiste zaangażowanie i swoistą pasję badawczą. Autorki zwracają także uwagę na liczne mity i przekonania dotyczące pracy naukowej dość powszechnie istniejące w świadomości społecznej. Szeroko omawiają na przykład często mylone terminy *problem badawczy* i *temat pracy*. Rozdział drugi zawiera liczne praktyczne wskazówki dotyczące wyboru tematu pracy, doboru literatury przedmiotu, sporządzania projektu badawczego i zachowania spójności pracy.

Rozdziały trzeci i czwarty poświęcono szczegółowej charakterystyce badań empirycznych. Czytelnik znajdzie tu informacje dotyczące kryteriów poprawności badania, różnych podejść metodologicznych, wybranych metod badań, a także przegląd technik pozyskiwania danych. Autorki dużo miejsca poświęcają również etapom procedury badawczej, np. stawianiu pytań i hipotez badawczych. Czytelnik uzyska też cenne wskazówki dotyczące opracowania wyników w badaniu empirycznym, uzyskanych zarówno w badaniach ilościowych, jak i jakościowych. Czwarty rozdział przygotowuje również młodego naukowca do sporządzenia raportu (sprawozdania) badawczego.

Końcowy rozdział pracy poświęcony jest zagadnieniu redagowania prac naukowych. Rozdział ten stanowić będzie kopalnię wiedzy zwłaszcza dla osób przygotowujących pracę licencjacką, magisterską czy doktorską, także artykuły i inne opracowania naukowe. Autorki wyjaśniają czytelnikowi, początkującemu specjalście-glottodydaktykowi, pojęcie komunikacji naukowej i akademickiej, a także pojęcie dyskursu naukowego i akademickiego. Rozdział ten omawia wybrane gatunki akademickie, charakteryzując ich wymogi, styl i strukturę. W dalszej części rozdziału przedstawione zostały zasady redakcji prac naukowych i wymogi redakcji technicznej. Choć pod pojęciem komunikacji naukowej autorki rozumieją głównie komunikację pisemną, w rozdziale znajdują się również liczne uwagi dotyczące

komunikacji naukowej ustnej, np. wskazówki dotyczące prezentacji referatów konferencyjnych.

Metodologia badań w glottodydaktyce ma charakter wprowadzenia mającego zapoznać czytelnika z logiką budowania wiedzy. Wprowadzenie takie, zdaniem autorki, jest konieczne, gdyż metodologia glottodydaktyki znacząco różni się od metodologii innych specjalności filologicznych. Mimo że praca nie została napisana w konwencji poradnika praktycznego, z pewnością posłuży pomocą adeptom glottodydaktyki, jak i naukowcom bardziej zaawansowanym. Zapewne lektura niniejszej publikacji przyczyni się do wykształcenia krytycznej postawy poznawczej wśród adeptów glottodydaktyki.

Publikacja zasługuje na uwagę także z kilku innych powodów. Po pierwsze, praca ta jest wkładem w rozwój glottodydaktyki, która, będąc nauką relatywnie młodą i wciąż się kształtującą, wymaga systematyzacji i wyrobienia odpowiedniego aparatu pojęciowego. Po drugie, praca napisana jest w języku polskim i tym samym wypełnia lukę na rynku wydawniczym. Po trzecie, niniejsza praca zasługuje również na uwagę ze względu na jej wymiar praktyczny.

Podsumowując, należy stwierdzić, że *Metodologia badań w glottodydaktyce* to obszerne, szczegółowe i szeroko zakrojone wprowadzenie do metodologii badań glottodydaktycznych.

Aleksandra Aniela Szymańska
Uniwersytet Śląski